

hvordan en saadan Ordning skal foretages, maa jeg sige, at jeg ikke er enig i det her foreslaaede. Der staar i Begyndelsen af § 2, at Udgangspunktet for Ligningen bliver for enhver Landejendom dens Ager- og Eng-Hartkorn. Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) har omtalt dette Punkt saa grundigt, at jeg for saa vidt godt kunde tie stille, men jeg ønsker dog at sige, at Hartkornet er en daarlig Maalestok for en saadan Paaligning. Jeg indrømmer, at den Matrikulering, der i sin Tid blev foretaget, og de Takster, der da blev sat paa den danske Jord, var mærkelig gode. Naar man nu skal udparcellere en Ejendom, og man ikke i Forvejen har set de gamle Kort med de paaførte Takster, skal det dog nok vise sig, at man i den Tid har set absolut rigtigt paa Jorden. For saa vidt er det en god Matrikulering, og for saa vidt passer den ogsaa endnu, nemlig paa de Jorder, der da var i Kultur. Men i det hele er Hartkornet nu ikke mere en paalidelig Maalestok, og da vi i 1903 fik de nye Skattelove, gik man ogsaa bort derfra, idet det fra alle Sider erkendtes, at Hartkornet var et forældet og uretfærdigt Grundlag for Paaligning af Ydelser og Skat, enten det nu var til Staten eller til Kommunen. Jeg ser ganske vist, at der i Lovforslaget er taget Hensyn til de Arealer, hvorpaa der dyrkes Sukkerroer, samt til Engarealer og Skovarealer. Der staar i § 2, femte Stykke: „Naar af en Ejendoms samlede Areal mindst 25 pCt. bestaar af egentlig Eng, nedsættes det ydepligtige Hartkorn med det Beløb, som svarer til Forholdet mellem det overskydende Engareal og Ejendommens samlede Areal.“ Naar der staar „egentlig Eng“, maa der vel derved forstaaes ogsaa de saakaldte Kær og Moser, altsaa Arealer, der ikke egner sig til at dyrkes. Da de ikke er nævnte andetsteds, maa det vel komme ind under Begrebet „egentlig Eng“. Men der er en himmelvid Forskel paa dem og paa det, vi i alt Fald i daglig Tale paa min Egn kalder „egentlig Eng“. Denne er, som nævnt af det ærede Medlem fra Ribe, ansat til meget højt Hartkorn. Den er f. Eks. paa min Egn ansat til Takster fra 20—22, og naar 24 er højeste Takst, vil man forstaa, at der paa saadanne Engarealer hviler meget Hartkorn. Det modsatte er Tilfældet med Kær og Moser, skønt de mange Steder benyttes paa samme Maade som Engene. Græsset slaas til Hø, og Kreaturerne afgræsser dem. Hvis det er nødvendigt at

gaa til en saadan Paaligning, mener jeg, at man maa have et bedre Grundlag, andre Regler end de her foreslaaede.

Jeg vil ogsaa fremhæve, at hvor der er Tale om Arealer med Sukkerroer og egentlig Eng, skal det være mindst 25 pCt., for at der kan tages Hensyn dertil, men ved Skove er 10 pCt. nok. Det forekommer mig ikke rigtigt. Thi selv med mindre Ejendomme er der ved Udstykningsen i Regelen tildelt et Areal af Eng og Kær, hvorimod der til det mindre Landbrug selv i Skovegne næsten ikke eller slet ikke hører Skov. Naar der er store Gaarde, hvor Skovarealet endog er større end det samlede Areal af Ager og Eng, synes jeg ikke, det er rigtigt, at der ved Skove kun fordres 10 pCt., medens der i de to andre Tilfælde fordres 25 pCt., for at der kan faas Lettelser i den foreslaaede Paaligning. Man kan nok sige, at Skove kan ikke dyrkes, men det kan Kær og Moser heller ikke. Er de under Kultur, kan de ikke betegnes som saadanne, og saa gaar de ind under det dyrkede Areal.

Men hvad skal man saa gaa over til at paaligne efter i Stedet for Hartkorn? Ja, det kan godt være, at det ikke er saa let at sige, men det forekommer mig dog, at selv om Hartkornet skal benyttes som Grundlag, maa der i alt Fald tages Hensyn til mange Forhold, som ikke nævnes i Lovforslaget, thi ellers vil, som det er sagt af foregaaende Talere, dette Grundlag virke i høj Grad uretfærdigt. Da det allerede paa saa let forstaaelig og grundig Maade er skildret af det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen), hvorfor Engjord mange Steder har det store Hartkorn i Forhold til Agerjord, og hvorfor Agerjord staa saa forskellig i Hartkorn i de forskellige Egne, og hvorfor mange Steder Hartkornet slet ikke giver Udtryk for den Ydeevne, som Jorden virkelig har, behøver jeg ikke nærmere at udvikle, hvorledes det vil være i høj Grad uretfærdigt at benytte Hartkornet som Grundlag for Ligningen. Om man som Grundlag for Ligningen kunde benytte det dyrkede Areal eller Ejendomsskyldvurderingen, særlig den sidste, hvor Bygningerne er fraregnede — Ting, som Statistisk Departement ved Besked om, og som der kunde indhentes Erklæringer om —, er et Spørgsmaal, som det maa være en Opgave for det Udvalg, der antagelig nedsættes, at behandle. Hartkornet som Grundlag for Ligningen finder jeg, som sagt, i høj Grad uretfærdigt, og jeg forventer, at der indføres